

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for Polsk mynde

Foto: Gunnel Tjäder

Versjon 1

Gyldig t.o.m. 1.1.2022

**Norsk
Kennel Klub**
HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innledning

Antall hunder er svært begrenset i Norge og det har derfor blitt laget en forenklet versjon av RAS for denne rasen. RAS for Polsk mynde er utarbeidet av NMK i samarbeid med arbeidsutvalget APSSU. Polsk mynde har tilhørighet under gruppe 10.

Historie

(Hentet fra den Norske Wikipedia Den frie Encyclopedi)

Mange mener at polsk mynde har eksistert i Polen siden tidlig på 1500-tallet, men slike hunder omtales alt i kilder fra 1100-tallet. Trolig nedstammer den fra orientalske mynder. Russerne mener imidlertid den må være en etterkommer og nær slektning til chortaj, hvilket virker sannsynlig når rasene sammenlignes. Chart er imidlertid større, så kanskje ble andre mynder og lokale hunder krysset inn på 1800-tallet.

De tidligste beskrivelsene stammer fra 1600-tallet (Gostomski), og hunden har vært flittig avbildet på malerier gjennom hele 1800-tallet. Rasen betraktes av mange som en nær slektning av både saluki og tazi, men dette slektskapet er kanskje ikke like nært som mange har trodd. I Polen kjente man til mynder alt 1100-tallet, men at dette var neppe samme hunden. Noen mener også rasen kan være en etterkommer av middelalderens greyhunder, som ble benyttet i krig, og mer langhårede østlige myndetyper, men dette vet ingen særlig mye om. Det er imidlertid slik at både chart, chortaj og borzoi har en rekke anatomiske likheter. De dukker alle plutselig opp i historiske kilder fra 1600-tallet, innenfor et forholdsvis homogent geografisk område. Russiske kynologer har lenge ment at chart og chortaj egentlig var samme hund, samtidig som en rekke kynologer mener at chortaj og borzoi har hatt en felles stamfar. Det er derfor et åpent spørsmål om disse tre hunderasene før 1600 var en og samme hund.

Rasens popularitet har vært varierende under århundrene. Av og til som den mest betydningsfulle hunderasen i Polen, og til andre tider, særlig under de 2 verdenskrigene, nær ved å bli utryddet. Malgorzata Szmurlo, senere også med hjelp av sin søster, Izabella Szmurlo, må kunne sies å ha vært sentrale i arbeidet med å redde rasen. De søkte rundt etter eksemplarer i Polen og Ukraina, og klarte i 1977 å bringe fram sitt første valpekull. Dette var trolig redningen for rasen, som siden har fått stadig større og større oppslutning. At ukrainske mynder ble krysset inn, tyder også på at russerne kan ha rett med hensyn til chortaj.

Som tilfellet var med mange raser, ble den polske mynden reddet for ettertiden ved et uegennyttig og fortjenstfullt arbeid av raseentusiaster i hjemlandet. Den gjeldende standarden ble fastsatt av FCI så sent som i 1989. Kun få hunder eksisterer i Skandinavia, hvorav noen i Norge.

Den første polske mynden kom til Norge i 1999. Dette var ei tise ved navn Bona Erinnerung. Hun har fått et kull på 8 valper i Norge. I 2013 ble det importert inn en ny tise ved navn Demokracja Szlachecka Ranbaza.

Overordnet strategi

For oppdrettere er det viktig å ha kunnskap om følgende områder:

- Rasens historie og utvikling (spesielt i rasens hjemland)
- Aktuell populasjons kunnskap om rasen i dag
- Langsiktige mål og sunne prinsipper slik at avlen fremmer god helse, godt temperament og rasetypiske bruksegenskaper

Populasjon

Det har vært importert 3 hunder til Norge, en fra UK og to fra Polen. Det har blitt født 1 kull på 8 valper i Norge. Pr i dag er det registrert 1 polsk mynde. I Finland er det registrert 43 og i Sverige er det registrert 6.

Mål: Fokus akkurat nå er å skape interesse for rasen og dermed øke antall hunder i Norge, men uten å avle på for nær beslektede individer.

Tiltak:

- Import av avlsdyr med en lav grad av slektskap til eksisterende avlsdyr.
- Unngå overdreven innavl. Hannhund og tisper bør ikke være nærmere beslektet enn søskenbarn (innavl maksimalt 6,25% beregnet vha fem generasjoners stamtavle).

Helse/funksjon

Det er ingen kjente helseproblemer på rasen. Det er vanskelig å bedømme dette da det er en så liten rase foreløpig i Norge.

Mål: At polsk mynde skal være en frisk rase, med lav forekomst av helseproblemer.

Tiltak:

- Innhente opplysninger om kjente helseproblemer fra oppdrettere i rasens hjemland.
- Prioritere avl som gir friske avkom med mulighet for langt liv uten store helseproblemer.

- Prioritere eksteriøravl som støtter god funksjon.
- En tisper som ikke har evnen til å føde naturlig, på grunn av anatomi eller arvelig primær inert (manglende veer), bør utelukkes fra videre avl. (NKK`s Grunnregler punkt 4.4.)
- Avlsdebut bør skje tidligst i en alder hvor hunden har et voksent individs atferd(mentalitet) og også er gammel nok til at evt. helseproblemer burde være oppdaget.

Mentalitet

Hentet ut fra NKK`s rasestandard 19.09.2001 «Selvsikker, pålitelig, reservert, modig. Under jakt meget dyktig, hurtig og utholdende, reagerer hurtig og effektivt»

De hundene som finnes i Norge oppfyller standardens beskrivning godt.

Mål: Fortsette å beholde det rasetypiske temperamentet.

Tiltak:

- Avle på individer med rasetypiske atferdsegenskaper og rasetypisk funksjon, som også fungerer godt i dagens samfunn.
- Hunder med en mentalitet som er utypisk for rasen, aggressive hunder, skal ikke brukes i avl. (NKK`s etiske retningslinjer p.t 4.6.)

Eksteriør

I eksteriørbedømming har det blitt sagt at den polske mynden har god størrelse og benstamme, men det finnes observasjoner om kort sternum, utilstrekkelig benbygning, ikke typisk tykk pels og ineffektive bevegelser. Det er hittil ingen kjente eksteriør avvik som kan være et problem for hundene.

Mål: At hundene har et rasetypisk og funksjonelt eksteriør.

Tiltak:

- Prioritere eksteriør avl som gir god funksjon.
- Ta med i betraktning det som er observert som feil i eksteriørbedømmingen med tanke på avl.